MEDEDELINGEN

HEEMKRING OKEGEM

26ste Jaargang, 2001, nr. 4
VERSCHIJNT DRIEMAANDELIJKS
Afgiftekantoor Ninove 1
4e trimester 2001

OKEGEM IS TWEE "MONUMENTEN" ARMER[8]

J. Van der Speeten

Wie zich op dit ogenblik van de Dorpplaats naar de Denderbrug begeeft wordt getroffen door de knoestige tronk in de pastorietuin. Dit triestig skelet is het restant van de eens zo imposante en machtige ceder die tevoren de omgeving achter de kerk overheerste.
Wie nu de Fonteinstraat inslaat naar Eversem mist het oude vertrouwde beeld van de hoge schouw of schoorsteen die boven het grote fabriekscomplex uittorende.
Deze twee "monumenten" die ons dorp enigzins typeerden - het waren dorpsgezichten die dikwijls gefotografeerd werden - behoren sedert het jaar 2001 tot het verleden. Daarom gaan we nog eens in op de ontstaansgeschiedenis van de ceder en van de schoorsteen en geven een bondig relaas over hun reilen en zeilen tot aan hun ondergang. In dit nummer komt eerst de geschiedenis van de ceder aan bod. In het volgend nummer gaan we in op de verbouwingen aan de fabriek.

De gewezen ceder van Okegem

De ceder die in de voortuin van de pastorie (stond) was een Libanonceder, een boomsoort die van nature voorkomt ten oosten van de Middellandse Zee in het Taurusgebergte en de Libanon- en Anti-Libanongebergten.

Belangrijke en typische kenmerken van de soort zijn de donkere - bijna zwarte - schors, de donkergroene blad-

---

[8] Met dank voor de bereidwilligheid waarmee de dienst Leefmilieu van de stad Ninove informatie verstrekte.

kleur, de vrij lange en tonvormige kegels en de tafelvormige kruinstructuur.

Atlasceders kunnen op latere leeftijd eveneens een vergelijkbare kruinstructuur hebben waardoor ze wel eens verward worden met de Libanonceder. In België treft men de soort aan in arboreta (boomcollecties) en in parken. Van de vier winterharde cedersoorten werd de Libanonceder als eerste ingevoerd in Engeland in 1638 en nadien, eveneens in de loop van de 17e eeuw, in België. Door de Dendrologische[9] vereniging werden 17 exemplaren beschreven; zij hebben respectievelijk een stamomtrek van 397 tot 847 cm.

Het exemplaar in Okegem heeft de soorteigen kruinstructuur en doordat de boom langs de tuinmuur staat en dus zichtbaar is van op de openbare weg, vormt hij een heel dominant en beeldbepalend element in de dorpskom. Hierdoor ontstaat een voor Vlaanderen niet alledaags straatbeeld en was de boom een uitzonderlijk natuurelement dat vele andere dorpen ons benijdden.

Met zijn stamomvang van 332 cm behoort hij naar alle waarschijnlijkheid tot de dikste exemplaren van de regio. Oudere mensen weten te vertellen dat pastoor Cnockaert (1905-1940) een jong cederplantje meebracht van een bezoek aan het Heilig Land (Palestina) en in de voortuin van de pastorie aanplantte. Op een oude prentkaart waarop de pastorie en kerk vanaf de Denderbrug gefotografeerd zijn (± 1900) is geen ceder te bespeuren.

Alles ging goed met de ceder tot begin de jaren 1990 de teleurgang een aanvang nam. De milieubeweging Wielewaal te Ninove waarschuwde in 1993 het stadsbestuur voor de

---

[9] Dendrologie = boomkunde, leer van de houtachtige. Dendrograaf = boombeschrijver; toestel dat de diktevariaties van bomen optekent.

gevaren die de boom bedreigden. De stam duwde tegen de pastoriemuur die op die plaats een scheur vertoonde en het wortelgestel zat onder de belendende geasfalteerde parking. Ze stelde daarom voor om de ceder te bevrijden van de beknellende muur en het verstikkende asfalt. Zij vroeg ook de bescherming van de boom aan via het Natuurbeleidsplan 1994 van de stad en hoopte dat men van de geplande wegen- en verfraaiingswerken in de dorpskom gebruik zou maken om voor die "groene reus" de nodige respectvolle ruimte te creëren.

In de loop van 1994 startte Aquafin de collectorwerken in de dorpskom. Bij de voorbereidende graafwerken rukte een kraan bij het manoeuvreren grote overhangende takken van de ceder af. De afgerukte delen bleven uitgedroogd op de parking liggen. Noch de Ninoofse Milieudienst noch de dienst Openbare Werken bleek hiervan op de hoogte te zijn.

De milieubeweging Wielewaal-Ninove spoorde de beleidsverantwoordelijken aan alles in het werk te stellen voor de bescherming van de boom en om de beschadigde delen vakkundig te laten behandelen om verrotting te voorkomen. Op die manier zou men dit uniek exemplaar als een erfstuk voor de komende generaties vrijwaren.

Het Schepencollege gaf eind 1994 aan boomspecialist Arthur De Haeck de opdracht een grondig onderzoek te doen en advies te geven over de huidige conditie van de boom, de esthetische waarde van de boom te bepalen, de aangerichte takschade en het nodige onderhoud aan de boom. Op 5 februari leverde A. De Haeck het rapport van zijn diagnose aan het Schepencollege af. Hieruit lichten we volgende gegevens.

Volgens de specialist is de conditie van de boom op dat ogenblik globaal gezien goed. Er doen zich geen abnormale gebreken voor, de recente schade niet te nagesproken.

Het voorkomen van dode takken is een normaal verschijnsel door gebrek aan licht; dit wijst niet op een slechte conditie van de boom.

De stam raakt bijna de tuinmuur. Voorlopig levert dit geen probleem voor de boom op maar op de duur zal de muur moeten wijken indien men de boom maximaal wil behouden. Langs de straatzijde van de muur en ter hoogte van de boom is de bodem van de wortelperiferie gedeeltelijk verhard met beton en gedeeltelijk ernstig verdicht door betreding. Een onderbeplanting is hier wenselijk om de bodemstructuur te verbeteren ten voordele van de wortelgroei. Het aanleggen van parkeerplaatsen of verharding wordt absoluut afgeraden.

Bij de voorbereidende collectorwerken werden levende takken van de ceder afgebroken die een waardevermindering van de boom tot gevolg hebben en een noodzakelijke verzorging vereist.

De schade is niet fataal voor de boom maar ter hoogte van de nieuwe verwondingen is er sprake van een verhoogd risico voor takbreuk. Er werden één gesteltak met secundaire waarde en vier tertiaire takken afgebroken. In het totaal bestaat de kruin uit een zeventiental primaire gesteltakken.
De schade wordt geraamd op 3 % van het kruinvolume. Door deze schade is het nodig de boom plaatselijk te snoeien en zal het kruinvolume noodzakelijkerwijs nog meer beperkt worden. Deze boomsoort zal naderhand geen nieuwe, vervangende scheuten vormen zodat de beschadigde takken, die geen vertakkingen hebben, geheel moeten verwijderd worden.

Opmerkelijk in zijn verslag is de berekening van de waardebepaling van de boom en de schadevergoeding die dient betaald te worden door de aannemer. Hij noteert dat de esthetische waarde (dit wil zeggen de beoordeling en waardering van het schone dus niet de hout- en economische waar-

de) vóór de schade tot 1.192.800 frank oploopt. De waardevermindering door de aangerichte schade (3 %) bedraagt dus 35.784 Fr. Het verzorgen en herstellen wordt geschat op 15.000 Fr. De schadevergoeding die het Schepencollege mag eisen loopt op tot ruim 50.000 frank.
Als besluit stelt hij voor de verzorgingswerken te laten uitvoeren door een gediplomeerd boomverzorger-aannemer. Op 6 mei 1995 gaf het Ninoofs Schepencollege de opdracht aan gediplomeerd boomverzorger Ben Vanvoorden de ceder te verzorgen, wat toen 11.146 frank kostte.

Verdere aftakeling van de boom

Het jaar 2000 was voor de ceder noodlottig. Op dinsdag 4 juli schrok pastoor Callebaut niet weinig toen hij de pastorie verliet. In de voortuin lag een zware afgevallen tak die hem de doorgang naar de straat belette. Hij verwittigde onmiddellijk de dienst Leefmilieu van de stad en vroeg de doorgang vrij te maken. Landschapsarchitect W. Van Hamme verzocht Jan Vaes, boomdeskundige, de ceder grondig na te kijken. Jan Vaes deed dit werk reeds op 10 juli en stuurde hiervan een verslag op naar de dienst Leefmilieu. Hierin vermeldt hij de gebreken van de boom die dringend aandacht en verzorging vragen. Hij stelde een takuitzakking vast vlak bij de stam van een zware gesteltak. De inscheuring (minimum 20 cm diep) vraagt om verder onderzoek. Hij beveelt Arthur De Haeck aan om een V.T.A.- onderzoek te doen, die hiervoor de nodige apparatuur heeft.

Op 14 juli stelde de pastoor vast dat er opnieuw een zware tak afgebroken was en neergekomen was op de pastoriemuur. Hij verwittigde opnieuw de dienst Leefmilieu, die de nodige veiligheidsmaatregelen trof. Door het afbreken van deze twee zware gesteltakken was het evenwicht van de boom verbroken en bestond de kans dat bij een hevige wind

andere takken zouden afknakken en terechtkomen op de parking en rijweg.

Op 19 juli kwam A. De Haeck ter plaatse voor een deskundig nazicht. In zijn verslag adviseert deze deskundige de boom onmiddellijk te rooien. Want de takbreuken hebben de boom mechanisch verzwakt waardoor het resterende deel van de kruin dreigt af te breken. De takaanzet van de laatst afgebroken tak - met plakoksel - beslaat circa 50 % van de stamomvang. Hij vraagt ook dat de dienst hem zou verwittigen wanneer de takken opgeruimd en de boom geveld zou worden zodat hij oorzaak van de takbreuk nader kan onderzoeken.

Diensthoofd W. Van Damme vroeg dan aan Schepen Van Eeckhout de goedkeuring om de boom te rooien. Dit zou in eigen beheer kunnen gebeuren mits een hoogtewerker te huren.

Daar het grootste gedeelte van de onevenwichtige kruin over de aanpalende rijweg en de parkeerplaats naast de kerk hing, vond het Schepencollege het dan ook noodzakelijk een deel van de parking voorlopig af te sluiten voor de parkeerders omdat men vreesde dat nog andere gesteltakken uit de stam zouden scheuren. De afsluiting van straat en parkeerplaats kon niet blijven duren. Daarom ging Wim Van Damme te rade bij het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, afdeling Bos en Groen.

Op 18 januari 2001 werd het Schepencollege schriftelijk geadviseerd door Roland Verhaeghe, ambtenaar groenbeheer. Wij citeren hieruit enkele paragrafen.

"Het is uiteraard onmogelijk te voorspellen of de Libanonceder al dan niet een onmiddellijk gevaar kan opleveren. Doch een aantal factoren zoals de uiterlijke gebreken aan de stam, de recente takbreuk, de onevenwichtige kruin, de ouderdom en de standplaats zijn feiten die in het slechtste geval kunnen aangegrepen worden als onrechtstreekse oorzaken bij eventu-

ele stormschade. Het nog langer op stam houden van dit exemplaar is naar ons gevoel onverantwoord.
Hoger vermelde beschouwingen doet er onze afdeling dan ook toe te besluiten dat het om veiligheidsredenen dringend noodzakelijk is om deze Libanonceder te vellen.
De stam kan mogelijks worden gebruikt als klimboom op een speelterrein, als didactisch materiaal of zelfs om er een beeldhouwwerk uit te maken".

Het Schepencollege van Ninove liet er geen gras over groeien en nam in zijn zitting van 12 februari 2001 de beslissing om de ceder te rooien in eigen beheer.
We laten u kennis maken met deze ambtelijke beslissing.

PARKEN en PLANTSOENEN - ROOIEN VAN EEN LIBANONCEDER TE OKEGEM IN EIGEN BEHEER - GOEDKEURING.

HET COLLEGE.

Gelet op artikel 123 en op de artikelen 234 tot 237 van de nieuwe gemeentewet:

Gelet op de nota dd. 17/07/00 van de heer Wim Van Hamme, ploegleider plantsoendienst, waarin gemeld wordt dat de Libanonceder te Okegem dient gerooid te worden omdat er gevaar bestaat dat de boom bij een volgende storm zou verder afbreken en op de parking of pastorijmuur terecht zou komen;

Overwegende dat de boom niet gered kan worden en een risico betekent voor een veilige doorgang;

Gelet op het advies van de heer Vaes J. (Boomverzorging) en de heer De Haeck (Boomdeskundige) dd. 20/07/2000,

Ik had verwacht dat toch ook een advies van een universiteit en een gespecialiseerde instelling van het Vlaams Gewest zoals het Instituut voor Bosbouw zou ingewonnen worden.

Ik ben van oordeel dat door het al te snel overgaan van de rooiing dat men een onherroepelijke schade aan het dorpsgezicht van Okegem heeft aangebracht.

Nu het kwaad is geschied vraag ik dat met de stam die nog overblijft de nodige initiatieven genomen worden om hem als herinnering te bewaren.
Ik stel voor dat hiervoor het advies wordt ingewonnen van de heemkundige kring van Okegem.

Ik ben van oordeel dat deze stam onder welke vorm dan ook terug in Okegem moet geplaatst worden.

Met de meeste hoogachting,

Marie-Paule DE LEEUW

Naar verluidt heeft de Ninoofse Academie voor Beeldende Kunsten negatief geantwoord op het aanbod van het Schepencollege.

Het College heeft dan de zaak in handen gegeven van de Dienst Cultuur - Afdeling Patrimonium. Het diensthoofd A. De Bruyne schreef op 24 september 2001 een brief naar het hoofd van de Hogeschool Sint-Lukas te Brussel. Hierin vraagt ze of de leerlingen niet geïnteresseerd zijn om van de stronk van de ceder een kunstwerk te maken. Zij motiveert de aanvraag aldus. "De stad Ninove heeft al sinds jaren een project lopen waarbinnen zowel in de stad als in de deelge-

Uit de stam van de ceder zijn twee gesteltakken losgescheurd.

Zo staat de ceder op dit ogenblik in de tuin van de pastorie afwachtend wat er hem gaat gebeuren. Een triestig beeld.

Deze foto geeft ons een duidelijk beeld van de grote schoorsteen die op een vierkante sokkel rust. De kraan staat reeds opgesteld waaraan de stelling bengelt. Ook de kleine schoorsteen (+15 m hoog) moet gesloopt worden.

Hoe statig staat de ceder hier nog wakend over kerk en pastorie.
Deze foto werd eind de jaren zeventig genomen.

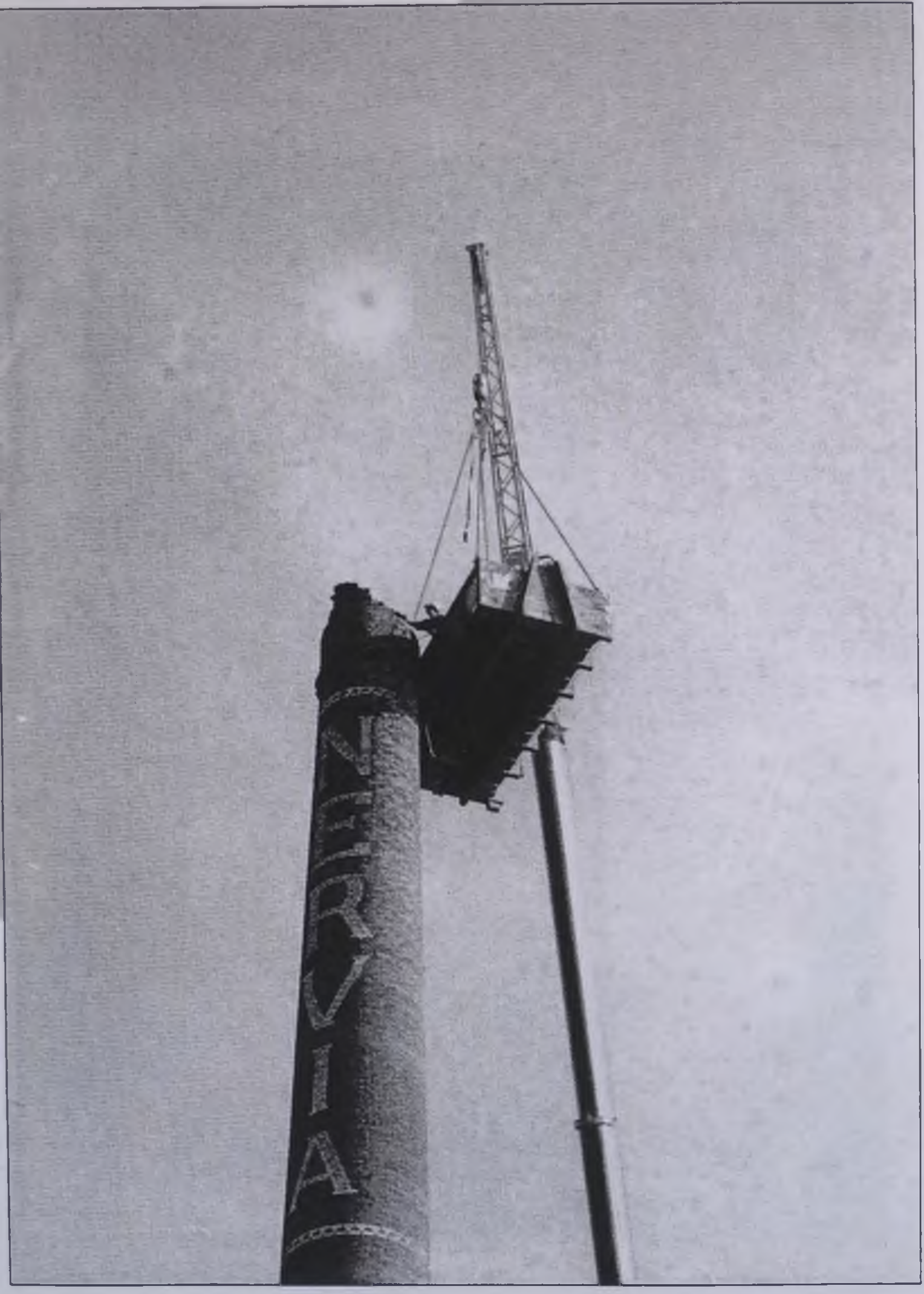

De slopers zijn reeds begonnen met de afbraak. Het puin wordt langs de binnenkant naar beneden gestort. Let ook op de witte steentjes waarmee de letters van de naam NERVIA gevormd zijn.

Deze zijn deels over de pastoriemuur en deels in de pastorietuin gevallen.
Deze foto's zijn op 14 juli 2000 genomen als de werklui van de Groendienst al begonnen zijn met de opruiming. We zien duidelijk hoe erg de schade is in de stam van de boom.

Deze zijn deels over de pastoriemuur en deels in de pastorietuin gevallen.
Deze foto's zijn op 14 juli 2000 genomen als de werklui van de Groendienst al begonnen zijn met de opruiming. We zien duidelijk hoe erg de schade is in de stam van de boom.

Dit zicht van de lucifersfabriek Nervia is medio de jaren twintig genomen van op de hoge voetgangersbrug die Impegem (Liedekerke) met Eversem (Okegem) verbond. We zien duidelijk de twee schoorstenen en in de verte –naast de grote schouw— de torenspits van de kerk van Okegem.

Rechts van de Dender is een voetwegel die de grote brug met de kleine verbindt; daarnaast is de nevengracht (vaartgracht) van de Dender. Voor het gebouw liggen nog boomstammen die nodig waren voor de lucifersfabricage.

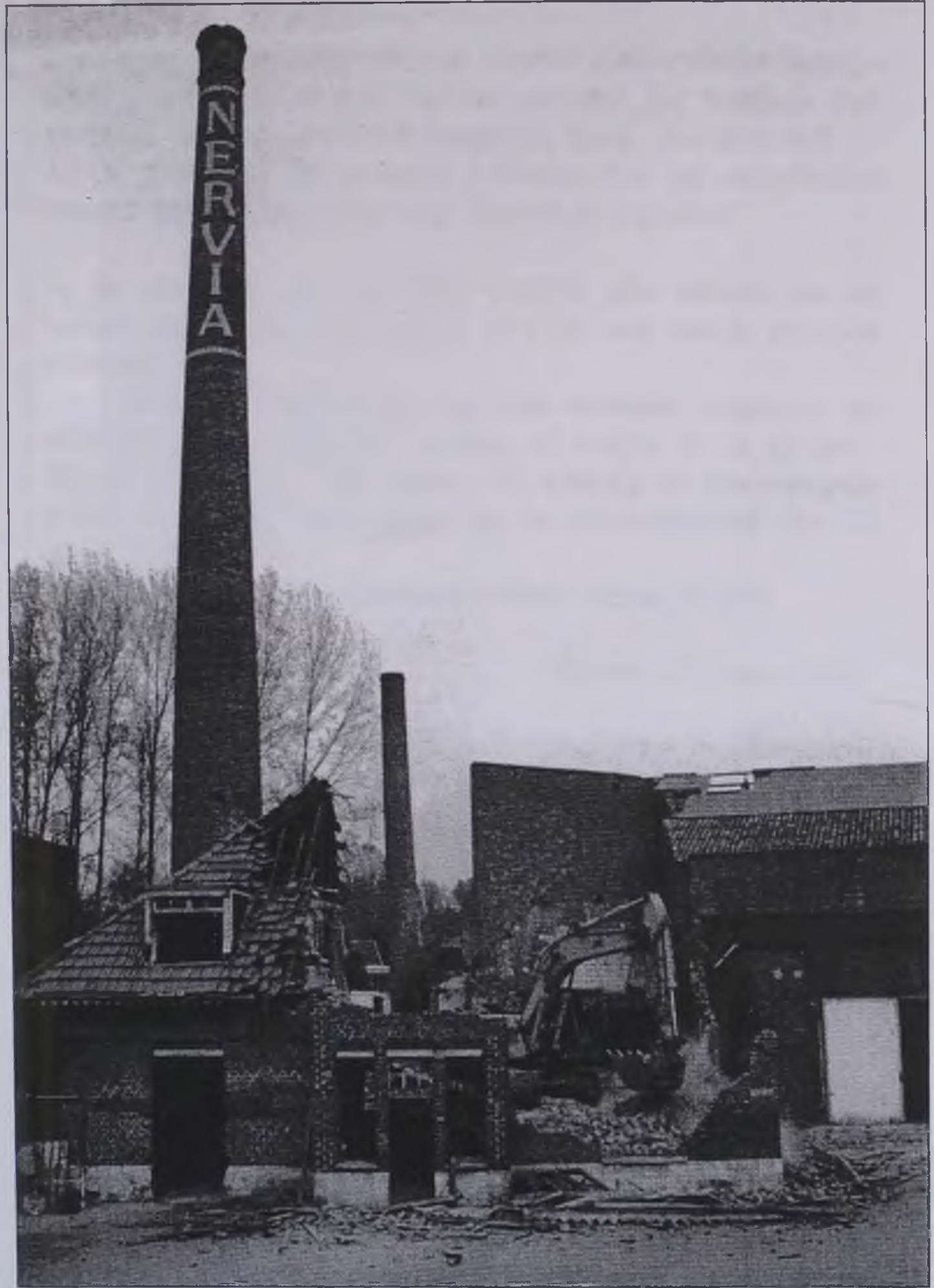

In 1994 begon de firma Nervia Plastics met de afbraak van de oude gebouwen. Op deze foto zien we de bulldozers bezig met het opruimen van het woonhuis dat in 1914 gebouwd werd. Daarachter staan de grote en kleine schoorsteen.

2. Na de rooiwerken zal een nieuwe Libanonceder aangeplant worden in de tuin van de pastorij. De kostprijs kan geraamd worden op 10.000 Belgische frank, btw inclusief.
3. De stam van de gerooide Libanonceder zal aangeboden worden aan de Academie voor Beeldende Kunsten.

In de maand maart van 2001 werden alle takken van de bomen afgezaagd, zodat alleen de stam met enkele stompen overeind bleef.

Het is bevreemdend dat bijna niemand reageerde op deze toestand, zelfs geen melding of reactie in de kranten. Alleen Marie-Paule De Leeuw, ex-schepen en buur van de ceder, hield een interpellatie op de gemeenteraad van 28 maart 2001.
We laten de tekst van haar interpellatie hierna volgen:

Ninove, 27 maart 2001.

Aan het College van Burgemeester en Schepenen
Centrumlaan 100
9400 NINOVE

Betreft: Rooien Libanonceder te Okegem
Interpellatie gemeenteraad van 28.03.2001

Geachte heer Burgemeester,

Ik stel vast dat de Libanonceder te Okegem in de voortuin van de pastorij te Okegem gerooid wordt, alle takken zijn reeds verwijderd.

Ik stel mij de vraag of het College wel alle nodige onderzoeken heeft uitgevoerd om dit uitzonderlijk monument te redden.

waarbij een verslag bezorgd werd van noodzakelijke rooiwerken aan de Libanonceder te Okegem.

Gelet op het verslag van de heer Cyriel Sonck Aminal afdeling Bos en Groen dd. 18/01/2001 waaruit blijkt dat de Libanonceder niet meer gered kan worden en het om veiligheidsredenen dringend noodzakelijk is de boom te vellen.

Overwegende dat de rooiwerken in eigen beheer uitgevoerd kunnen worden mits huur van een hoogtewerker;

Overwegende dat de stam als klimboom op een speelterrein, als didactisch materiaal of zelfs om er een beeldhouwwerk uit te maken kan gebruikt worden;

Overwegende dat een jonge Libanonceder kan aangeplant worden in de pastorijtuin (waarvan de kostprijs kan geraamd worden op 10.000 Belgische frank, btw inclusief)

Overwegende dat de huur van een hoogtewerker geraamd kan worden op 30.000 Belgische frank, btw inclusief)

Overwegende dat er voldoende budgetten beschikbaar zijn in de begroting 2001 gewone dienst art. 425/140/06 en 425/140/02;

BESLUIT, met eenparigheid van stemmen:

1. De noodzakelijke rooiwerken aan de Libanonceder te Okegem zullen door de plantsoendienst in eigen beheer worden uitgevoerd mits huur van een hoogtewerker waarvan de kostprijs geraamd kan worden op 30.000 Belgische frank, btw inclusief.

meenten bijnamen, oude beroepen, enz. weer tot leven worden gewekt aan de hand van een kunstwerk".
Tot hiertoe heeft ze van de directeur van Sint-Lukas geen antwoord gekregen. In Okegem wacht men dus af hoe het zal aflopen.

Nog enkele wetenswaardigheden over Libanonceders en het land van oorsprong Libanon

Van oudsher zijn ceders beschouwd als heilige bomen. In het Babylonische Gilgamesj-epos, een van de oudste literaire teksten ter wereld (opgemaakt circa 1200 vóór Christus) proberen de twee helden, Gilgamesj en Enkidoe, roem te verwerven door het doden van de bewaker van het heilige cederwoud

> Zij stonden stil aan de rand van het woud.
> Zij zagen de heilige ceders.
> Zij zagen de ingang van het bos...
> Zij zagen de cederberg voor zich
> de verblijfplaats van de goden en het heiligdom van Irnini.

In de botanische waardenschaal van het Oud Testament overklast de ceder alle groen. Hij is de koning van de bomen, symbool van voorspoed, waardigheid, viriliteit. Menig oudtestamentisch auteur verwerkt de ceder in zijn poëtische beschrijvingen.

> "Zijn dijen zijn zuilen van albast, rustend op voetstukken van zuiver goud.
> Zijn gestalte is als de Libanon, rijzig als de ceders" (Hooglied 5,15)

De Libanonceder is een immer groene pijnboom of conifeer, die in de bergen van Libanon troont op een hoogte

van 1500 tot 1900 meter. Sommige exemplaren reiken wel dertig meter hoog, worden twee meter dik en blijven drieduizend jaar in leven.

Kostbaar cederhout sierde de paleizen van de Egyptische farao's, de Babyloniërs, de Assyriërs en de Israëlische koningen (2 Kronieken 2,7).

Hoge bomen vangen echter veel wind. Profeten uit de bijbel grepen gretig naar het beeld van de ceder om de hoogmoed en de zelfgenoegzaamheid van Israël en zijn koningen aan te klagen. De ceder knakt in de storm of scheurt en verkoolt door de blikseminslag.

> "Want het wordt een dag van de Heer van de machten, tegen al wat verwaand is en trots, tegen al wat zich hoogmoedig verheft: tegen al die ceders van de Libanon, statig en hoog (...)
>
> De menselijke trots wordt neergeslagen, de hoogmoedigen worden vernederd: de Heer alleen blijft hoogverheven op die dag" (Jesaja 2, 12-17).

De profeet Ezechiël laat er geen twijfel over bestaan dat God een nieuwe ceder zal oprichten, nadat Hij de oude vernederd heeft. Gods barmhartigheid is groter dan zijn toorn en de herstelde ceder is een schuilplaats geworden.

> "Zo sprak de Heer God: Ikzelf zal uit de top van een hoge ceder een takje nemen en dit in de grond zetten; van de bovenste scheuten zal ik een twijgje plukken en Ikzelf zal het planten op een hoog oprijzende berg... Het zal loten voortbrengen, vrucht vormen en een prachtige ceder worden. Daaronder zullen alle bomen in het veld erkennen dat Ik, de Heer, een hoge boom vernederd en een lage boom verheven heb" (Ezechiël 17, 22-24).

Meer dan zeventig maal wordt in het Oude Testament naar de ceder verwezen. In het Nieuwe Testament gebeurt dit niet. De wijnstok heeft de ceder verdrongen, zoals Ezechiël had voorspeld.

> "Een grote arend met machtige vleugels kwam naar de Libanon en nam de top van een ceder. De bovenste scheut plukte hij eraf, bracht die naar een handeldrijvend land en plaatste hem in een stad van kooplieden. Toen nam hij een stek van het land en plantte die in een akker, rijk door water bevloeid, zoals men wilgen plant. Hij liep uit en werd een breed vertakte wijnstok" (Ezechiël 17, 3-6)[10].

Peter Jacobs, redacteur van De Standaard, bezocht in 2000 het land Libanon. Zijn reisverslag verscheen in De Wijde Wereld; in vier verhalen leert hij ons het land aan de andere oever van de Middellandse Zee kennen. Wij waren alleen geïnteresseerd in het vierde verhaal: "De Muur van Victoria", dat hierna volgt.

Er zijn niet veel landen die een boom in hun vlag voeren. Het is natuurlijk een handig symbool als je in een licht ontvlambaar kluwen als Libanon alle politieke en religieuze connotaties wilt vermijden. Bovendien is de Libanonceder uniek en maakt de boom al eeuwen de aantrekkingskracht van het land uit.

De Feniciërs hebben met de export van het geurige, duurzame hout hun reputatie gemaakt. Koning Salomon bouwde er zijn tempel mee en Egyptische farao's lieten er hun sarcofagen uitsnijden.

---

[10] VERSCHUEREN J. en BORRY P., *Groen is het woord. Planten en bomen in de Bijbel*; Kerk en leven nr. 9, 28 februari 2001, p. 17.

Het eeuwigdurende commerciële succes werd ei zo na de ondergang van de bijzonder traag groeiende boom. Vandaag is Libanons nationale trots herleid tot een paar plukjes op de flanken van de bergen. Twee hoogheden met enig gevoel voor natuurbehoud waren de groene jongens, die nu aan herbebossing doen, voor.

Merkwaardig is vooral dat de Romeinse keizer Hadrianus al begrepen had dat het niet kon blijven duren. Hij liet aan de rand van de wouden inscripties tegen de ontbossing aanbrengen. De verbodstekens zijn nog steeds een kluif voor archeologen.

Pas eeuwen later zag een vrouwelijke collega van de Romein dat het nu of nooit was: koningin Victoria van Groot-Brittannië zorgde in 1876 voor de centen om een muur rond het cederbos boven het dorp Bsharre te plaatsen. Dat er nu een toeristische trekpleister is die kortweg "DE CEDERS" heet, danken we aan haar, hoewel haar onderdanen in de oorlog nog balken uit ceder hakten om de spoorlijn van Tripoli naar Haïfa aan te leggen.

Een wandeling tussen die giganten op bijna 2000 meter hoogte is een verplichte stop voor bezoekers aan Libanon. De sfeer is sacraal en de gidsen vertellen graag dat de 375 bomen hier "arz el rab" of "ceders van de Heer" worden genoemd. De ijle lucht en de bijna zoete citrusgeur van het hout doen de rest: je voelt je ver van de drukte die heel Libanon lijkt te overvallen. Beeld je in dat heel die bergwand, waar tijdens de winter geskied wordt, vol ceders staat, liefst met een laagje decoratieve sneeuw.

Twaalf exemplaren zijn zéér oud, geplant door God, maar ook de fragiele kleintjes die recent aangeplant zijn, dwingen respect af. Daarom is het moeilijk te leven met de souvenirkraampjes aan de ingang. Gelukkig zijn de Libanezen eerlijk genoeg om toe te geven dat hun prullaria uit

ander hout gesneden zijn. Want zelfs afgevallen takken of zieke ceders komen niet meer op de markt. Souvenirs uit echte ceder zouden van voor de jaren tachtig moeten dateren.

Wie "De Ceders" vanuit Beiroet bezoekt, komt via de vallei van de Kadisha, waarschijnlijk een van de mooiste landschappen van het land. De steile rotswanden liggen bezaaid met kloosters, kluizen en kerkjes, ideale stopplaatsen om de vele varianten van de christelijke cultuur in Libanon te leren kennen[11].

---

[11] JACOBS Peter, *Adonis in het land van de Ceder*, in: *De Wijde Wereld*, De Standaard Weekend, 2-3 december 2000, p. 3.

HOE OUD IS DE DENDERBRUG?

Van Achiel Anthoens leverde volgende aanvullende gegevens over de huidige Denderbrug.

Na de ontploffing op 18 mei 1940 werd het puin van de brug nog in 1940 opgeruimd zodat de scheepvaart vlot kon verlopen.

De aanvangswerken van een nieuwe betonbrug zijn gestart in 1941. De afwerking, in 1942, was evenwel niet volledig. De leuningen werden voorlopig in hout opgetrokken. De huidige arduinen leuningen werden pas geplaatst in 1954[12].

Oorspronkelijk waren de doorgangen onder de brug gelegd met kleine straatstenen. Deze waren echter geen lang leven in open lucht beschoren. De jeugd van Okegem gooide "om ter verst" de keien in het water. De Dender onder de brug is sedertdien niet meer uitgebaggerd, zodat de bodem nu bezaaid is met honderden kasseistenen. Vermoedelijk zijn ze weggezonken in het slijk.

---

[12] Als bewijs: zie de foto van het verzet genomen in september 1944 waaruit blijkt dat de brug afgewerkt is, op de houten leuningen na. Zie Mededelingen Heemkring Okegem 1994, p. 92; PRAET Patrick, Okegem 1796-1996, p. 45.

INHOUD

Okegem is twee "monumenten" armer 93
J. Van der Speeten

Hoe oud is de Denderbrug? 116
Achiel Anthoens